

Prix
INDO-CHINOIS

8° 209

CÔNG-ÍCH THƠ-XÂ

TÂN HÍ-KỊCH SÓCTRĂNG

TIỀU THUYẾT

BẠCH CÔNG-TỦ'

GẶP HẮC CÔNG-TỦ'

DEPOT LEGAL
• INDOCHINE •
Nº 4275

NGƯỜI VIẾT :

MỘNG-XUÂN

GIÁ : 0 \$ 20

NHÀ IN XƯA-NAY
SAIGON

1925

Nom d'auteur

Mộng Huân

Titre de l'ouvrage

Bach Công bài² gặp Hắc
Công bài² (les vagabonds se rencontrent)

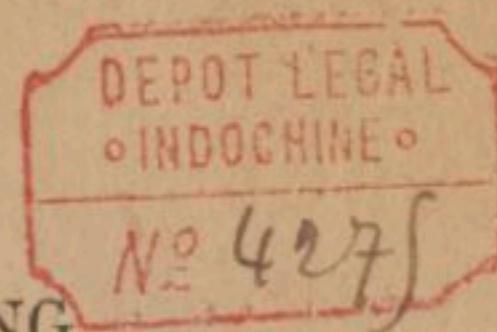
(La rencontre des Messieurs
Le Blanc & Le Noir)

Toute

Saigon

Xưa nay

1929

TẤN HÍ-KỊCH Ở SOC TRĂNG

BẠCH-CÔNG-TỬ GẶP HẮC-CÔNG-TỬ

I — Mượn thế kim tiền kết bạn

Nghỉ cái thế-lực kim tiền, rất nên mạnh mẽ, nó thường giúp người thay đèn đổi trắng, sửa dại làm khôn. Cho nên cụ Nguyễn-Du có câu: « trong tay mà sắng đồng tiền, mặc dầu đổi trắng thay đèn khó gì ». Còn ta lại có câu tục-ngữ: « vai mang tuổi bạc kè kè, nói bậy nói bạ chúng nghe rầm rầm ». Mà cũng vì vậy nên chẳng thiếu chi bọn « Cao lương tữ-đệ » thường cậy thế-lực kim tiền để làm nên việc tệ-tình, gây nên lầm tẩn-kịch đáng buồn cười, để gương nhơ-nhuốc trong xã-hội...

Đây xin nói về miệt Tiền-giang, có một vị công-tử (chẳng cần kề tên, tưởng các độc-giả đọc truyện này cũng đủ biết) con nhà thế-phíết, giòng giỏi trăm-anh, người ta thường kêu tặng là cậu Tư; tuy nhà giàu, dòng quan, song cậu Tư tánh tình thuần hậu, duy có thói quen hay ăn chơi xa-xí. Nhà cậu rần-rần giai-nhân tao-khách, ngâm hoa ngợi nguyệt. Cậu Tư Tiền-giang tuy ăn-xài phóng túng, song không làm hại ai; nhưng cái tánh-khi người thanh-niên ham vui chơi, ấy cũng lệ thường.

Nói về ở miền Hậu-giang, cũng có một vị công-tử, vốn là con một vị đại diền-chủ kia, tuy không phải nhờ tài ba lội-lạc mà nên cửa nên nhà, song nhờ biết « cái máy làm giàu », vận trúng cái chốt ấy, nên đặng gia-tư phong-phú. Cậu công-tử này là hắc công-tử, người ta lại tặng là cậu ba. May sanh nhầm cửa nhà giàu, chờ tư-cách không bằng đứa mạc. Điểm đáng xắt xuret, vô sở bất vi, thường ý thế hiếp-cò, cậy giàu khi khó. Mà tánh hoa-nguyệt cũng chẳng vừa,

dám tốn ngàn cò xanh mua một trận cười, ưa vì một mảnh má hồng mà hại nhiều gia-can bối rối.

Bởi cờ, danh cậu xa gần đồn đải, gái ăn chơi nượp-nượp đeo theo; nói cho phải, theo cậu vì mấy tấm giấy xăn, chờ không phải vì tình mặn lạc. Lúc gần đây, cậu ba Hậu-giang, nhơn dạo chơi Saigon, vào xóm bình-khan, nghe mấy tay bán phấn buôn hương khen rõ rằng: cậu tư Tiền-giang là người huy-hoát trong cuộc chơi-bời, lại cũng là người đồng-thinh đồng-khi của mình, nên trong lòng rất ái-mộ, trước ao sao có dịp gặp nhau, cho phỉ tình hoài-vọng.

Chữ thiên-tùng nhân nguyện, cách ít lâu Tiền-giang công-tử sang chơi Hậu-giang, khi hay tin ấy, Hậu-giang công-tử rất đòi mắng, ấy là dịp may cho mình làm quen với Tiền-giang công-tử. Bèn mau mau đến tiệm Tiền-giang công-tử mà làm quen.

Nói về Tiền-giang công-tử, bấy lâu sang chơi Hậu-giang, đã mang danh công-tử Hậu-giang là người với mình đồng thuyền đồng hội, nay Hậu-giang công-tử muốn làm quen với mình, thì có chi may-mắn bằng! Nên Tiền-giang công-tử mời đón tiếp Hậu-giang công-tử, ngày sơ-ngộ mà tình dang-diều có chi bằng, đó mới tiếc rằng gặp nhau rất muộn.

Từ đây hai công-tử kết niềm bạn-bạn, câu đòn cuộc rượu, trăng sớm hoa khuya, hai chàng sót ngọt chia bùi, càng lân la nhau càng thêm triều mến. Hai người trở nên bạn thân-giao, ấy cũng nhờ kim-tiền thế-lực.

II. Vì cậu Hoa-Nguyệt sanh thù

Nói về Hắc-công-tử và Bạch-công-tử từ ngày kết bạn đến sau, lấy làm tương đắc nhau lắm. Nên ghe phen vầy đoàn hiệp bạn, ngựa xe ăn uống là thường, nói chi những cuộc

truy hoan, chồ nào hě có công-tử Tiền-giang thì có công-tử Hậu-giang, còn chồ nào có công-tử Hậu-giang thì có công-tử Tiền-giang, không hề sót.

Vả công-tử Tiền-giang tuy là ăn chơi phóng-túng, song cũng là tay sành nghề hành-phòng lắm. Công-tử Tiền-giang mà nǎng tới lui miền Hậu-giang, củng vì cậu nó ý muốn chím cho đặng một ả kia, vốn là con nhà phú-hậu, thế-gia, nhưng cậu lên xuống đả mấy tháng rồi, mà chưa đặng mặt giao tay bắt. Cái nghề trai tơ không vợ, có khác nào ngựa mạnh không cương, dầu không chím đặng chồ này, thì cậu tính quơ chồ khác.

Vì vậy cho nên cậu bèn vớ lấy một nàng kia, thiệt là tay tuyệt sắc. Hoa cười ngọc thốt, đi đứng doan-trang, cái người đẹp làm sao cho tới sợi tóc kẽ răng, đẹp tới ngón tay móng cắn. Cậu tư Tiền-giang chịu lắm, chịu vì câu « *mình quản lương-tề tao phùng dị, tài-tử gai-nhân tể ngộ nan!* » Cậu xét cậu tuy không dám tự-phụ là tài-tử, chờ vốn con nhà phú-hậu trăm anh, may gặp đặng gai-nhân, đời người có chi vui bằng nửa. Nói chi cuộc vui trót tháng, tràn cười sáng đêm, ấy là lệ thường của các cao-lương tử-đệ xứ ta; đây xin nhắc một đều là từ ngày công-tử Tiền-giang gặp đặng cô kia rồi, thì bao nhiêu đều ao-ước với cô ở Hậu-giang, thấy đều tiêu cả. Mà củng ngộ thay cho tình đời, phàm con người không nghi thì chờ, bằng có nghi thì ắt có trúng ít nhiều, Công-tử Hậu-giang từ khi kết bạn với công-tử Tiền-giang, anh em lân-la chơi bời đả lâu, đường giao-thiệp không ngớt.

Đến lúc sau, công-tử Tiền-giang ít tới, làm cho công-tử Hậu-giang phát nghi, hỏi lấy mình rằng: « Cậu tư Tiền-giang với ta kết nghĩa tâm-giao trót bấy lâu, không cuộc vui nào không có nhau, chẳng biết có gì lúc này cậu lại hồn-hờ, có lẻ cậu giận ta, nên mới dứt đường giao-thiệp. » Nghỉ vậy rồi công-tử Hậu-giang lại bàn rằng: « Không lẻ,

vì ta với cậu tư Tiền-giang không hề mích nhau một mảy, ta cũng thường lấy hết tinh bắng-hữu mà dải cậu, vậy còn chi mà cậu lại chẳng tin lòng ta! Lạ dữ a, chắc có đều chi xảy ra trong gia-quyến cậu đây chờ gì!

Nghỉ tới bàn lui, công-tử Hậu-giang bèn nhứt định sang Tiền-giang tìm cậu tư, cho biết vì sao bấy lâu bắt tin. Liền đó hối trẻ sửa-sang hành-lý, đem xe hơi ra, rồi công-tử Hậu-giang vầy với đôi đứa tớ, trải sang Tiền-giang viếng bạn. Đi đường bình an, không chi trở ngại, chẳng đầy ngày đã đến Tiền-giang

Nói về công-tử Tiền-giang, mấy tháng trời mài miệt trong trường truy-hoang, cùng nàng kia biết bao dan-diếu, tất bóng chẳng rời, mỗi tình rộng voi như biển, dốc voi nàng kết nghĩa tóc-tơ tới già. Mà nàng nọ cũng là một người khéo chịu lòng chiu ý, nên không chuộng nàng sao đặng.

Ngày kia lối ba giờ chiều, công-tử Tiền-giang ngủ vừa thức dậy, sắp sửa đi tắm, còn đứng dựa song cửa trước ngó ra lộ; chợt thấy một cái xe hơi đàng kia chạy tới, xe chạy đến cửa ngõ liền ngừn, cậu Tư định thần xem thì té ra là công-tử Hậu-giang, vốn là bạn đồng-thinh của mình trong trường chơi hoa dởn nguyệt, lại có *đè-huề lung túi gió trắng, sau lung theo một vài thằng con con!* Cậu tư lật đật chạy ra đón rướt giả-dề, tiếng chào hỏi, câu đon ren không ngót.

Khi Bạch-công-tử tiếp rước Hắc-công-tử vào nhà rồi, liền hối trẻ ở dọn phòng cho Hắc-công-tử nghỉ. Còn Tiều-giang công-tử thì đi tắm rửa xong xui, vào thay y-phục rồi ra nhà khách biếu đem rượu và mời cậu-ba nhậu vài chén tẩy-trần, vì đi đường xa lao khổ.

Cậu ba cũng vui vì anh em trót mấy trắng cách bire, nên chén mời uống cạn, không hề từ. Rượu vài tuần, cậu ba bèn mở lời hỏi cậu tư rằng: mấy tháng nay, không rõ có chi mà vẫn tin ngọc hữu, đường lai vẫn bậc tam, làm tôi bối

rối tất lòng, lo sợ cho bạn, không hay có việc chi xảy đến?

Cậu tư nghe hỏi mỉn cười rằng: có chi đâu lạ, vì em có chút ít việc nhà, phần... lúc này em lại sơ-ngoè một nàng, để em kêu ra cho anh coi, tuy không nhạn lạc ngữ trầm, chớ cũng hoa nhường nguyệt thận.

Cậu tư nói dứt lời, liền day mặt vào trong mà kêu với rằng: « Minh a, ra đây chào khách! ». Tức thì ở trong, một người mỹ-nhơn, tay ngọc vẹt màng châu, bước khoan thai ra đứng cạnh bêu cận tư Tiền-giang, ngó qua cậu tư Hậu-giang cúi đầu chào. Cậu tư Hậu-giang vừa đáp lễ, vừa liếc xem, thấy nàng ấy mặt tròn da trắng, bộ tướng yêu-diệu, chưa biết nàng xuất thân nơi hạng người nào, chớ mới xem qua, tưởng nàng là một người phong-lưu đài-các. Nên chi trong lúc đáp lễ đó, cậu ba mắt ngó đeo nàng kia, càng xem càng đẹp, càng liếc càng ưa. Còn cậu tư thì tưởng cho cậu ba là bằng-hữu của mình, nên cậu không để ý cho mấy. Khi cậu tư trình cậu ba cho nàng kia rồi, liền kéo một cái ghế kề bên mình và nói với nàng rằng: « Minh ngồi đây nói chuyện cho vui, vì cậu ba đây với tôi là bạn tri-âm (!), không phải ai đâu mà ngại. Lúc nào tôi sang chơi Hậu-giang, ăn ở nơi nhà cậu ba, cũng thường xông-pha như vậy. » Nàng nọ nghe rồi mỉn cười duyên và nói: « Minh cho phép, tôi xin vưng, tôi nghe danh cậu ba lừng lẫy ở Hậu-giang bấy lâu, nay may đặng gặp đây, thiệt là hữu-hạnh. » Nàng vừa nói mà vẻ kiều-mị lộ ra ngoài, cặp mắt đón sóng thu, trông vào rất đẹp dạ....

Cậu ba Hậu-giang lúc ấy hồn bay phách mất, mình ngồi đó mà hồn ở nơi đâu.... sặc sùi như tánh như say, rượu chưa cạn ba ly, mà trí đã không nhứt định. Còn cậu tư thì tình thiêt, không chút chi để ý, nên cứ điệu nói nói cười cười, nào biết ý cậu ba, thấy cục thịt ba rọi của mình, thèm thôi nhều nước miếng.

Cậu ba nói: hèn chi, bạn mắc gắp người tình mới, nên đành lạt nghĩ xưa. Đến bấy giờ tôi mới biết tình-ái nặng hơn

tinh giao-kết. Cậu tư nghe rồi cười xòa, nàng nọ ững đở hai má đào, cậu ba ngồi bên kia ngó thấy, lửa lòng càng hừng, nếu nuốc sống đặng nàng trong lúc đó, thì cậu ta nuốc ngay rồi. Một lát trẻ ở mời dùng cơm, ba người vầy vào bàn ăn, nói nói cười cười, cậu tư thì thiệt tình đái khách, còn cậu ba từ giờ thấy nàng kia, tuy là uống rượu ăn cơm, song cứ nuốt nước miếng mải, miệng thì nói chuyện cầm chừng với cậu tư, mà trí thì tính tới bàn lui, ước ao sao cho người yêu của bạn mình, đặng vào tay mình, mới thỏa dạ.

Cậu ba ở chơi nhà cậu tư vài ngày rồi sẩm sữa về Hậu-giang. Trong lúc ngồi trên xe, cậu ba nhẳng mảng mơ-tưởng nàng kia mải. Cậu ba nghĩ thầm trong bụng rằng: Cha ta có tiếng giàu triệu-phú ở miền Hậu-giang, tuy trời sanh ta đen đúa mặc dầu, chờ tiếng con nhà giàu, dẽ cho ta dụ dỗ bọn nǚ-lưu nhẹ tri. Nói chi con gái bọn tá-diền ta, ta muốn đứa nào lại không đặng. Tuy ta đã nếm trải mùi đời về đường hoa-nguyệt, song bấy lâu ta chưa từng gặp một đứa tuyệt-sắc giai-nhân như con tinh-nhân của Tiền-giang công-tử, thiệt hắn có *diệm phuớc*, nên mới đặng hương món ngon nhứt đó! Cũng thời công-tử với nhau, Tiền-giang công-tử đã chọn đặng một nàng tuyệt-sắc, còn ta đây cũng công-tử, mà lại gặp tinh nhũng *bà chẳng* không, chẳng là xấu-hỗ cho ta lắm! Vậy ta làm sao?... Làm thế nào cho cờ nọ về tay... ngọc kia vào túi, mới khỏi mất thể-diện ta là Hắc công-tử ở Hậu-giang cho!

Cậu ba suy tối nghĩ lui, ngồi dài dài sắc mặt. Thắng sopsis-phơ của cậu ba, tuy ở vào hạng sopsis-phơ, song cũng lanh lợi lắm. Nó thường biết cậu ba là *tham dâm háo sắc chi đồ*, nên hẵng lựa ý phùng-nghìn, kiểm con nầy con kia cho cậu. Nay thấy cậu ba Hậu-giang từ giờ giã từ vợ chồng cậu tư Tiền-giang lên xe ra về tối giờ, ngồi đầm-dầm không nhít mép, nó hiểu cậu ta có chuyện chi huất, nên cười mơn và hỏi rằng:

— Thưa cậu ba, nảy giờ tôi coi ý cậu buồn quá, không biết việc gì. Thôi ráng về tới Cantho đây, hễ xe qua Bắc (bac) rồi, tôi dòm lên phố trường-tiền cho con năm.... nó hay, rồi cậu rướt nó đi chơi cho khuây lảng, hơi nào cậu lo!...

— Cậu ba nghe thằng sőp-phơ nói, nhăn mặt mà đáp rằng: Phải đâu em, qua có việc buồn riêng, muốn sao cho có món sốt dẻo như của cậu tư Tiền-giang (em có thấy không?), chờ mấy cái «hộp» cùi có ra gì!

— Thằng sőp-phơ nghe rồi hiểu ý, biết cậu ba vì thấy tình-nhân cậu tư Tiền-giang nên bay hồn mất vía, nó bèn cười và nói: Tưởng việc chi khó, chờ cái đó dễ ợt cậu à!

— Cậu ba Hậu-giang nghe rồi đòi buồn làm vui, lật đật hỏi:

— Em nói thiệt sao?

— Ai dám giã-ngoại với cậu!

— Em làm thế nào? Nói cho qua nghe thử. Nếu xong, tháng tới tao cho thêm mầy mười đồng nữa!

— Cám ơn cậu! Nói vậy hảy vậy! Nhưng tôi còn mỗi tiền này gắt quá, về đây không có, chắc là chết tôi. Nói rồi nó vừa cho xe chạy chậm, vừa móc túi lấy một cái giấy cầm đồ đưa ra.

— Cậu ba coi rồi, móc ra hai tấm giấy 20\$00, 2 tấm giấy 5\$00 đưa cho tên sőp-phơ.

— Nó vừa lấy bạc bỏ vào túi vừa gie miệng kề tai cậu ba và nói nhỏ rằng: Cậu hảy làm như vầy... như vầy... thì xong.

— Cậu ba nghe rồi rất mắng, an lòng không còn buồn nữa. Về nhà lo thi-hành y kế sőp-phơ định.

III. — Hắc công-tử vì hoa thi xảo kế

Nói về Hắc công-tử y kế của quân-sư sőp-phơ, nên ngày kia sấm-sữa hành trang, dắt kẻ tùy tùng, ngồi xe qua Tiền-

giang, kiếng công-tử Tiền-giang gặp nhau trò chuyện một hồi rồi rủ đi chơi.

Tiền-giang công-tử mắng lăm, cũng biếu sőp-phe dọn xe, rồi lên xe đi chơi với Hậu-giang công-tử. Công-tử Tiền-giang tưởng là tình thiệt, nên không dè-dặt, chờ dè đâu kẽ của cậu ba! Nên chi lúc lên Saigon chơi bời vài ngày, thì Hậu-giang công-tử bèn kiếng cớ nói với Tiền-giang công-tử rằng: « tôi tưởng rũ bạn đi chơi, ở chơi năm mươi bữa, hoặc ra Long-hải hứng gió tẩm biển chơi. Dè đâu bên nhà nhắn tôi về có việc gấp. Vậy tôi xin kiếu bạn, nếu bạn có thể chờ tôi đăng, trong vài ngày tôi sẽ trở lên. » Tiền-giang công-tử nghe Hậu-giang công-tử nói, không nghi ngại chút gì, nên đáp rằng: « Nếu bạn có thể lên đăng, tôi ở lại đây chờ bạn vài ngày nữa, chẳng muộn gì. »

Đó rồi Hậu-giang công-tử già từ Tiền-giang công-tử lên xe mà về. Tưởng về thẳng Hậu-giang, ai nấy khi xe xuống tới Tiền-giang bèn ghé lại nhà Tiền-giang công-tử. Nói về nàng tình-nhân của Tiền-giang công-tử, đang ở nhà, xãy nghe tiếng kèn xe, lại thấy xe hơi ghé vào cửa, lấy làm lạ, bèn mau ra trước xem thử. Ở ngoài Hậu-giang công-tử mở cửa xuống xe, men vào; nàng lấy làm lạ vội vả hỏi rằng:

- Cậu về đây, còn ở nhà tôi đâu?
- Cậu từ còng chơi ở Saigon.
- Sao cậu lại về?
- Tôi về vì có việc nhà... tôi mà tạm ghé lại đây cũng vì...
Cậu ba nói đến đây liền bước vô nhà trong.
Nàng nọ đi theo vào và hỏi: cậu nói sao?
- Tôi muốn nói cho cô hay một việc..., lạ lăm!
- Đâu, việc chi lạ, cậu nói nghe thử!
- Tôi với cậu từ là anh em bạn thiết, tôi sợ cậu chơi sa-đề mà hư, nên ghé cho cô hay, hiện cậu từ đang dang-diều với một con « lai » kia, mới 16, 17 tuổi, ở tại nhà ngủ tây, nếu cô lên thì gặp liền !

- Tôi làm sao lên cho kịp giờ ?
- Cô tính đi thiệt sao ?
- Không đi sao đặng ! Tức chết tôi còn gì !
- Cậu ba giã đò ngầm-nghĩ một hồi lâu rồi nói rằng :
- Tôi có việc nhà gấp, tính phải về liền... song cô gấp chuyện nhà như vậy, tôi phải đem cô lên đó rồi tôi sẽ về.

Nàng kia nghe vậy, không kẽ gì lợi hại, bèn bươn bã đi thay đổi y-phục, điểm trang xong, kêu kẻ ở biếu coi nhà, ra xe đi với Hậu-giang công-tữ.

Nói về anh sőp-phơ của Hậu-giang công-tữ, khi thấy cô nọ lên xe, thi biết đã trúng kế mình rồi, bèn mở máy cho chạy riết, chẳng chạy lên Saigon, lại nhắm phía Vinhlong tách đậm,

Nói về cái xe hơi chở cậu ba, và nàng tình nhân của cậu tư (công-tữ Tiền-giang), chạy luôn vài giờ, đã đến bến đò Mỹ-thuận. Đến đó, cô nọ lấy làm lạ nên hỏi lớn rằng : « Ủa, đây là đò qua Vĩnhlong, sao cậu không đem tôi lên Saigon, mà lại đem tôi qua Vĩnhlong làm chi đây ? Cậu ba ngồi mỉm cười... tên sőp-phơ lanh, chụp noci liền rằng : « thưa cô, cậu tôi tính phải qua Vĩnhlong một lát rồi sẽ đi Saigon. »

Cô nọ nghe vậy nửa tin rằng thiệt nửa ngờ là sai. Song lũa ghen của cô hùng dậy rần-rần, quyết lên Saigon tiềm chặng cho gặp mặt, và coi thử con « lai » nào đâu mà to gan, dám dụ-dỗ chàng vào đàng hoa-huyệt.

Khi xe qua đò xong xui, sőp-phơ cho chạy queo xuống Vĩnhlong, không đầy 15 phút đồng-hồ, thì đã đến lữ-quán « Bungalow », xe đậu rồi, cậu ba mời nàng nọ xuống, chờ cậu tính việc nhà rồi sẽ đưa đi Saigon.

Nàng nọ không biết tính sao, phải đi theo, khi hai người bước vào, có bồi ra rước đò hành-lý, thì tên sőp-phơ liền trao hết đò hành-lý cậu ba cho bọn ấy đem vô lữ-quán, rồi quay xe dòng đi mất.

Nàng nọ tính lén phòng kêu cậu ba mà hỏi, vì sao xe hơi không ở đó chờ cậu tính việc nhà rồi đi Saigon, lại chạy đi đâu vậy. Té ra khi nàng lén vừa tới cửa phòng, thì thấy cậu ba đã thay đồ mát rồi, đang ngồi nơi ghế, cạnh bên có đê hai ly rượu Bi-bet-manh, cậu ta thấy nàng kia lên, thì mỉm cười, nở cái mặt bằng bả phân trâu và hỏi trống rỗng :

— Uống rượu không ?

— Nàng nọ sượng-sần, không muốn bước tới, thì cậu ba chụp nói tiếp :

— Cô ngồi đây nói... chuyện..., mà...

— Cậu tính chừng nào đi ?

— Đi đâu ?

— Đi Saigon ! Coi bộ cậu quên rồi sao ?

— Châu cha, tôi tưởng qua đây rồi điặng, té ra qua đây rồi mắc kẹt đây, khổ quá. (Nàng nọ bước vô, lại ghế bên kia ngồi). Cậu ba đứng dậy, đóng cửa phòng rút chìa khóa bỏ túi, rồi tỏ sắc mặt hi-hỗn như lợ nồi mà nói :

— Tôi có lời muốn phân trần với cô, xin cô vui lòng nghe thử !

Nàng nọ nói : — cậu muốn nói chi thì nói, song chỗ anh em, cậu đừng bỏ bụng ở nhà tôi..... là quí !

Hậu-giang công-tử nói : — Cô nói thế sao được, tôi với cậu tư tuy là anh em, song chẳng qua là bạn mà. Vì cậu thấy tôi giàu nên muốn làm anh em, mà dựa hơi, chờ anh em bạn gì, còn cô với cậu tuy có tình mặn-lạt, song tưởng không phải thiệt tình đâu. Vậy tôi nói thiệt với..... cô..... nếu cô dành lòng bỏ cậu theo tôi, thì tôi quyết với cô trăm năm kết tóc.

Nàng giã mặt giận đứng dậy xí vào mặt cậu ba mà nói : --- « Nè cậu, nói cho cậu biết, đừng lấp lẩn mà vương. Tôi đây chờ phải ai sao, nên cậu muốn nói việc trăng hoa, thì bọn kỵ-nữ kia thiếu sao, mà lại muốn phá gia-can người

ta ! Tôi thà chết chớ không hè chịu nhục. Nói rồi cô làm bộ lại xô cửa, muốn tông ra..., Cậu ba hoảng kinh, đứng dậy với kéo tay nàng, miệng thì nói lặp-cập rằng:

— Làm.... làm bộ... gi... vậy... nà ! Rồi lại đứng chặn ngan cửa, móc bốp-phoi ra lấy một tấm giấy xăn đưa cho nàng nọ và nói :

— Nàng ôi ! Vì lòng thương mến, nên mới lập mưu này. Bởi chung thầm dấu trộm yêu, muốn sao đặng sum vầy một cửa. Nghĩ vì đó giai-nhân đây tài-tử, không toan sao cùng nhau gấp gối, há chẳng phụ kiếp sống này. Nên chỉ tôi mới cả gan, kiểm thế đem cô tới đây, chẳng tính chi lạ hơn cùng cô phỉ nguyền cá nước. Đây này, xin cô lấy cái này mà xài, cậu ba vừa nói vừa xê lại gần cô, rồi bỏ dấu rất quyến-luyến mà tiếp rằng : — Cô dùng đở chút đỉnh này, sau tôi sẽ cho cô sổ xứng đáng hơn !...

— Nàng nọ tuy bấy lâu theo Bạch-công-tử cũng túc y túc thực, song máu tham hẽ thấy hơi dồng thì mê. Nên với lấy tấm giấy, sắc mặt đang giận lại đổi làm vui mà đáp lại rằng :

— Cậu đã cạn lời, nếu tôi không vâng thì lôi lắm. Còn tôi mà vâng đây, mai mốt chi cho khỏi cậu tư hay rồi sanh sự lôi-thôi, chẳng là khó cho tôi lắm ?

Cậu ba nói : — Có chi là khó, nếu hai ta (!) có lòng thuận thảo yêu nhau, ai mà ngăn cản đặng. Huống đời này đâu đâu người ta đã xướng nên cái chủ-nghĩa «cộng sản», người đời thì của chung, cô lo chi cho mệt; nếu cậu tư có tiếng gì còn tôi đây chi, lẽ nào tôi để đến đỗi cô phải nhọc lòng lo sao ! Tôi nói đâu chắc đó, cô đừng ngại chi cả !

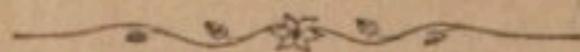
Nàng nọ nói : — Nếu đặng vậy tôi mới yên tâm và chẳng hè quên ơn cậu.....

Từ giờ đó trong phòng vẫn tiếng, nàng nọ lại cũng không kêu nài, muốn về nữa. Cho đến bữa cơm tối, bồi đem giấy

ăn lên phòng, đứng chờ đã rụt chør, mà trong phòng cũng không xao động. Túng thế, tên bồi phải gõ cửa kêu, giây lâu cậu ba mới mở cửa ra, lấy viết chì ghi sơ ít món ăn, một lát bồi dọn lên, ăn uống rồi, dọn dẹp vừa xong, thì cậu ba liền đóng cửa phòng mà.... nghĩ....

Qua ngày sau, lối 7 giờ sớm mai, tên sőp-phơ đem xe trồ lại, lên cho cậu ba hay. Cậu ba và nàng nọ sữa soạn, rồi kêu bồi đem đồ xuống xe, tính với nhau thế nào không biết, đã không trồ lên Saigon đểng kiểm cậu tư, lại nhầm miền Cantho mà chạy thẳng.

Nói về cậu tư Tiền-giang, ở Saigon chờ cậu ba Hậu-giang trót 3 ngày, không tám dạng chi cả, ráng chờ một ngày nữa, cũng không thấy cậu ba, nên hối sőp-phơ sữa soạn xe rồi trồ về Tiền-giang. Khi về tới nhà, hỏi người ở nhà, thì mới hay rằng cục cưng của mình bị cậu ba giắc đi đâu mất rồi. Cậu tư tức mình ấm-ách, cặp mắt đỏ hào-quan; vỗ bàn vỗ ghế, mắng chửi cậu ba Hậu-giang om-sòm, rồi lấy súng sáu bò túi, thót lên xe hơi biếu chạy qua Hậu-giang.

VI. — Bạch công-tữ giận ý báo thù

Nói về Bạch công-tữ, vội vả lên xe thẳng qua Hậu-giang, quyết tiém cho đặng Hắc công-tữ mà hỏi, sao có ở xấu, nhè tinh-nhân mình mà quen yến rủ anh. Nếu cậu ba mà nói lời thoi, ta quyết lấy máu công-tữ Tiền-giang mà rửa hận, cho công-tữ Hậu-giang biết mặt. Cậu tư mắng vì mất tinh-nhân nên không nghĩ xa xét cạn điều chi, ngồi trên xe-hơi, mà hỏi còn chè rằng xe-hơi chạy chậm, cứ thúc hối sőp-phơ hoài, biếu phải cho xe chạy mau chút nữa.

Đường dài dong rủi, bốn bánh xe lăn tròn, từ Tiền-giang qua Hậu-giang, đường đi có mấy trăm đậm ngàn, mà xe chạy trong mấy giờ đã đến. Xe vừa ngừng trước cửa công-tữ

Hậu-giang, công-tữ Tiền-giang vội-vàn nhảy xuống, chạy thẳng vô nhà, hỏi cậu ba đâu? Người nhà đáp rằng: cậu tôi sang chơi Sốc-trăng, dự cuộc lễ lớn của Ông Cai-tồng Ông, dải viên-quan mảng thăng Hàm huyện; cậu tư nghe rồi quay quả trở ra xe biếu sőp-phơ cho chạy qua Sốc-trăng.

Đường đi tuy già, đi lâu, nhưng không chuyện chi, nên cũng mau. Khi xe hơi tới Sốc-trăng, cậu tư biếu sőp-phơ kiểm chồ dùng cơm rồi sẻ hay. Vừa bước vào nhà hàng, cậu tư thấy một người tây đang ngồi ăn bên kia, nhìn kỹ, chẳng ai đâu lạ, ấy là Bá-tân-Dệ vỏ-sỉ đó!

Bá-tân-Dệ ngược lên thấy cậu tư liền đứng dậy chạy lại chào. Cậu tư chào lại, kéo ghế ngồi kế một bên và hỏi:

— Anh đi đâu dưới này? Tới đây bao lâu rồi?

— Bá-tân-Dệ đáp rằng: tôi xuống hồi trưa, đi tìm thẳng công-tữ đen, vì nó có mượn tôi mua 5, 6 chục đồ bạc thuốc đạn bắn chơi, mà nó không trả tiền, thiệt là *công-tữ rit*!

— Vậy sao! Mà anh bị nó lường mấy chục đồng bạc không mấy ức, còn tôi đây, là anh em bạn nó, nó lại nhẹ con tình nhân của tôi mà *thỉnh* đi mời là ngạc cho chó!

— Vậy sao. Nghe rằng nó ở đàng nhà ngủ Lập-tân của cô Mạt-rit kia, vậy mình nhậu chơi, ăn cơm rồi lại đó hỏi nó. Hai anh em mình là kẻ đồng-cửu, tôi vái gấp nó, cho nó coi cái tay vỏ-sỉ Bá-tân-Dệ!

— Cậu tư rút súng sáu ra, bóp cò lắc-cắc và nói: — Nếu nó có tiếng chi chống trả, thì tôi cho nó nuốt đủ 6 viên đạn này, cho rồi đời cái quân điện trị bối phi.

Hai người ngồi uống rượu nói chuyện một hồi rồi ăn cơm. Khi ăn cơm xong, hai người dắt nhau lên xe hơi, biếu chạy lại khách-sạn Lập-tân, trong giây phút tới nơi, hai người biếu ngùn xe, bước xuống rồi đi thẳng vào khách-sạn hỏi lớn rằng: có cậu ba Hậu-giang ở đây chăng?

Khi công-tữ Tiền-giang hỏi vừa giút lời, thì ở trong khách-sạn Lập-tân có người vừa đi ra vừa úng thinh lên rắng: có tôi ở đây, chuyện chi vậy?

Cậu-tư và Bá-tấn-Dệ xem kỹ thì quả là Hậu-giang công-tữ, nên rập một tiếng mà rắng:

— Anh em ta đến kiểm anh có chuyện, vậy anh ngồi đây cho anh em ta nói chuyện. Nói rồi kéo ghế ngồi, và biểu Hậu-giang công-tữ ngồi luôn. Tiền-giang công-tữ nói:

— Tôi mà lật-dật xuống đây, vì lòng ức quá, quyết hỏi anh cho hảng, vậy chớ tôi với anh giao kết bấy lâu, tôi có chỗ chí sơ-sót với anh chưa. Sao anh nở thay dạ đổi lòng, không nghĩ nhau, ở Saigon anh gạt tôi rắng có việc nhà đi về Hậu-giang, rồi lại ghé Tiền-giang dõi tình-nhân tôi, quen dù đều chẳng phải. Vậy nay tôi tới đây xin với anh, nếu anh nghĩ tình giao-hảo bấy lâu, anh phải nói làm sao cho con tình-nhân tôi nó hồi tâm mà trở lại với tôi, cho trọn nghĩa tóc tơ, thì đòi ta cứ việc giao-thiệp nhau, không đều chi lạ, ý anh thế nào, xin nói giữa đây có ông Bá-tấn-Dệ làm chứng!...

Hậu-giang công-tữ nghe rồi, đã chẳng hổ thẹn chút nào, lại ngược mặt mo lên mà nói hơi rất lồ-mản rắng:

— Ủa, tôi có biết ai là tình-nhân ai đâu. Dẫu cho tình-nhân cậu quã có theo tôi, ấy là tự-ý nó, tôi không nài hoa ép liều, mà cũng không rù quen bướm ong. Nó muốn tôi nó theo... mà sao ha?

Cậu-tư Tiền-giang vừa muốn mở lời, kể Bá-tấn-Dệ rước nói:

— Té ra chú không có tình nghĩa gì với cậu-tư đây cả. Thiệt chú xấu quá! Hèn chi thiên hạ đồn rùm rắng: « công-tữ rit Hậu-giang đoán hậu lắm! »

Hậu-giang công-tữ hổ thẹn không cung, mặt sần sượng như cái mo chai, bèn rút súng sáu trong túi quần ra, đưa

qua phía cậu tư Tiềng-giang nhắm và muốn bóp cò, miện thì nói :

--- Té ra cậu đem Bá-tấn-Dệ đến thịt khách tôi sao ? Coi súng đây này. Nói rồi bóp súng.....

Tiếng súng vừa nồ, mà Tiềng-giang công-tử vẫn đứng như thường, rồi cũng rút súng ra đưa ngay mặt Hậu-giang công-tử và nói : --- súng anh có giỏi đâu, vì anh không phép dùng. Hãy coi súng tôi đây. Cậu tư Tiềng-giang vừa muốn bóp cò, may đâu ở ngoài lính tuần thành thấy thiên-hạ tựu đông, bèn lướt vào can ra. Cậu tư bèn bỏ súng vô túi, miệng thè thốt om-sòm. Bá-tấn-Dệ cũng mắng công-tử Hậu-giang là đồ *tiểu nhân, khiếp-nhược, ăn-cướp!*. Xảy đâu ở ngoài cũng có một người tay nũa bước vào, đứng phía công-tử Hậu-giang, trỏ tay qua mặt Bá-tấn-Dệ và cậu tư mà mắng rằng :

— Tiềng-giang công-tử và Bá-tấn-Dệ có nghe tiếng cậu ba Hậu-giang chó? Lâu nay cậu đã từng ăn thua với nhiều người rồi, mà hễ gày ăn thua thì cậu thủ thắng. Nay hai người tài lực thế nào, mà dám cả gan, muốn đánh cọp lấy nanh, bắt rồng nhổ vút ! Thiệt là hai người dại quá. Người ấy nói rồi xăn tay áo bước tới.

Tiềng-giang công-tử nghe nói có hơi kinh sợ, còn Bá-tấn-Dệ khi nghe người ấy nói vừa dứt lời liền đáp lại cách rất dõng-cảm rằng :

— Uã Sạt-ly, việc tao có can chi tới mầy mà mầy lại nhiều chuyện. Dầu mầy có khôn cho mầy, cũng chẳng qua là một tay đóng trò, còn thằng Hắc-công-tử này nó muốn lường gạt của tao, mầy cũng không cho tao nói nữa sao ? Bá-tấn-Dệ vừa dứt lời, đàng kia Sạt-ly chòm tới mong làm dữ, cung tay thoi vào mặt Bá-tấn-Dệ.

Bá-tấn-Dệ né qua, làm cho Sạt-ly chụp hụt, chòm-vòm muốn té, nên liền trớ qua một bên, đứng vững lại rồi áp vò đánh Bá-tấn-Dệ. Khi ấy Bá-tấn-Dệ kêu Sạt-ly và nói :-- Nè

Sạt-ly, coi miếng tò tao đây, nói rồi rùng mình nhảy té, chui đầu đụng đại vào mặt Sạt-ly. Miếng này vỏ langsa kêu là *cú-dò-tết* (coup de tête); Sạt-ly bị Bá-tấn-Dệ đánh *cú-dò-tết*, lỗ mũi xướt lên, huyết lưu mãn địa, la lên một tiếng, rồi té xuống đất. Tức thì có linh ở ngoài áp vào đở chàng ta dậy và dần hết bốn người về sở tuần thành. Khi hỏi ra mọi lẽ, làm tờ giấy xong rồi, quan cảnh-trưởng liền giải nội vụ qua toà, chờ tra hỏi xong rồi kết án. . . .

Tuy chưa chắc quan xữ mỗi người thế nào, mà lời thiên ở ngoài thì bàn luận rằng: Thế gì mỗi người đều hạ phải bị phạt. Cậu tư vì tình mà vương đều phiền não thiệt khá thương.

Bá-tấn-Dệ tức vì bị gạt, cũng đáng thương, Cậu ba xỏ lá, bạn bè không nghĩa, giao-thiệp không tin, làm mất thể cách con người, mất thể diện con nhà Annam, thiệt đáng ghét. Sạt-ly tự chiêu kỳ họa, chắc vì hơi đồng....Vậy mà cậu tư là dân tây, dùng súng không hại. Duy cậu ba, không phép cầm súng sâu, phạm quắc-cấm.

Thiên hạ lại còn đồn rằng: — Cậu tư giận vì tình đời lanh noãn, tình người biến-thiên, nên tính rồi việc sẻ xin đi linh «khổ đỏ» sang đánh giặc Ma-rốc, may sống thì vinh vang, rủi thác củng rạng danh con nhà phiệt-duyệt. Còn cậu ba thì nhác gan, nên tính hẽ xong chuyện này thì giao hết tài sản sự-nghiệp cho cha và anh lên, súi Trà-lon mà tu. May nhờ giọt nước hành dương, rửa sạch lốt trần-công-tử.

NHÀ BÁN HÀNG LỤA

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

42, RUE CATINAT, 42 — SAIGON

(Ở giữa mấy tiệm Bôm-bay)

Giáy thép nói số 566

Bồn-hiệu bán đủ thứ hàng lụa y nhu tiệm Bôm-bay, như là : Sa-ten, Cầm-nhung, Tỗ, Nhung, Nỉ, Lục-soạn, dù tròn, dù kết ren, khăn choàn, áo lạnh, đủ thứ bông, đủ màu vân... vân... còn hàng tàu như là : Lanh xuyến, Cầm-châu, Cầm-nhung, Lục-soạn đủ thứ, nhu hàng nhuộm đen thì bồn-hiệu có hàng nhộm thiệt tốt, bảo lanh xài đến rách không trồ.

Mua bán thật thà, rất thuận tiện cho quý khách khỏi lo mua lầm, khỏi mất ngày giờ mà lại đặng hàng tốt; Bồn-hiệu lại thai mặt cho nhà Đào-huốn-Mai bán đủ hàng Bắc, đồ cần, đồ chạm, đồ thêu, salon cần, etc...

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

96, Boulevard Bonnard — SAIGON

TRIỆU-VĂN-YÊN, Kế-nghiệp

Agent exclusif de la la Teinture IDÉALE en Cochinchine

Đại-lý hàng màu IDÉALE khắp xứ Nam-kỳ

Trữ và bán đủ hoá-vật thường dùng. Mỗi kỳ tàu bên Tây qua đều có lanh hàng mới luôn. Bán giá vừa, hàng hoá tốt. Có giá riêng cho các nhà buôn mua sỉ. Có thợ lanh nhuộm y-phục đủ màu, sắc-sảo gần bằng đồ mới: Có thợ đương súra Raquettes để chơi to-nít (tennis). Đủ y-phục cho các tay ưa chơi thể-thao.

Hãy đến viếng bồn-hiệu một phen, xem hoá-vật bồn-hiệu.

Gởi Contre-Remboursement.

Thơ và mandat xin đè M. TRIỆU-VĂN-YÊN

96, Boulevard Bonnard — SAIGON

AU CHIC TONKINOIS

LÊ-TIỀN-CHỨC

Saigon. — 59, rue Catinat — Saigon

Kính cung Qui-vị đặng rõ : Tiệm may đồ Y-phục Lang-sa theo kiểu kiêm-thời của tôi may thiệt kỹ lưỡng và giá phải chăng. Có thợ cắt đá làm lâu năm cho hăng tây lớn cắt rất khéo, có phòng riêng để bận thử sạch sẽ. Mỗi tháng có hàng bên tây và Ăng-lê lại luôn như là : DRAPS POUR SMOZ KING, SOIE FANTAISIE POUR GILET TISSUS ANGLAIS, FLANELLE, GABARDINES, LAINAGES, DRAPERIES, SERGES, TUSSORS, ALPAGAS IMPERMÉABLES MODE RAGLAN ; VÂN VÂN Qui-vị ở xa muốn may món chi xin cứ gởi cho tôi một bộ đồ cũ thì tôi sẽ làm liền và gởi đi theo cách lạnh hoá giao ngan. Có Catalo và mẫu hàng gởi đi đặng Qui-vị lựa. Mỗi tháng có hình kiểu áo quần mới bèn tây lại luôn luôn.

Xin Qui-vị chiếu cố tôi xin hết lòng làm cho vừa ý và rất cảm ơn.

In tại nhà in XƯA AY
62-64, B^d Bonnard - SAI

CÁO BẠCH

Kính trình cùng quý-vị lục-chậu đặng rõ : Kẽ từ ngày mồng một tháng ba Annam phòng ngủ **Tân-long-Lử-quán** tại Chợlớn đã giao về chúng tôi làm quản lý ; vì vậy chúng tôi đã định sụt giá cho vừa lòng quý-khách lại hằng ngày để ý châm nom lo chỉnh đốn lại một cách trang hoàn ; nào là phòng the tinh khiết, mát mẻ, hợp vệ sanh, mùng mền giường nệm đều toàn hảo, bồi dề sai khiến, có người tiếp rước và cần mẫn hành khánh hằng ngày, lại quý-khách đến đây, như có tiền bạc nhiều thì giao cho tiệm chúng tôi gìn giữ chắc chắn, có biện lai làm bằng.

Tầng chót là nơi lót gạch bằng, chúng tôi có dọn một nơi để cho quý-khách hứng cảnh trời chiều rất nên thú vị.

Chúng tôi lại mở ra tần dưới một tiệm bán đủ các món hàng hóa quý-khách thường dùng, nào là hàng Tày, hàng Tàu, hàng Bombay, kim chỉ vải sồ, khăn dù nón, giày vớ, dầu thơm đủ hạng. Còn hàn và lanh nhuộm đen bằng trái mạc-lira, chắc lại không phai ; chúng tôi cũng lanh mua giùm cho quý-khách, tính huê hồng nhẹ, những hàng hóa nào quý-khách cần dùng mà nơi đây không có ; lại cũng có bán đồ nữ trang theo kiểu kim-thời và các thứ hột nhện cà-rá và hoa tai, lanh làm đủ kiểu tùy theo ý quý-khách muốn ; việc mua cũng đặt giá cả bất lầm, mỗi món đồ đều có bảo kiết và có đề giá sẵn cho quý-khách khỏi nhọc lòng trả trả sụt.

Vậy quý-vị có cần dùng vật chi xin dời gót đến tiệm chúng tôi, như có mua cùng không xin ghé xem chơi cho biết thì chúng tôi cũng vui lòng tiếp rước, hoặc khi lở chọn trái bước xin ghé khách sạn tạm nghỉ hầu giúp cuộc thương trường cho mau thanh vượn và bền vững lâu dài thì chúng tôi rất hậu tình thậm cẩm.

Nay kính.

<p>BAZAR CHOLONNAIS S. M. Jacob tự Gia-Cúc Angle Rue des Marins n° 318 et Bd. Tông-đốc-Phương. — n° 30 CHOLON</p>	<p>TÂN-LONG LỬ-QUÁN 38 Rue des Marins. — Cholon Chambres meublées avec tout le dernier confort moderne</p>
--	--

TÂY-CHAY ! TÂY-CHAY

M. Lê-Mai, mới ra 1 hiệu sách để là. Tây-chay giá bán, 0 \$ 10.

Nhà buôn Annam nên mua nhiều, để tặng bạn hàng.

Muốn viết dây-thép cho thiệt đúng, và dịch các thứ chữ ngoại-quốc khỏi trại-bẹ, nên liều một cắt rưỡi mua, một cuốn vần QUỐC-ÂM TÂN CHẾ.

Có bán tại hàng sách của M. Lê-Mai, nơi chợ mới Saigon. Mua sỉ, có huê-hồng nhiều, thơ và mǎn-đa cứ việc để như vầy :

LÊ-MAI SAIGON

Xin nhớ ! Ở xa, mua ít không gởi. Tại đây cũng có bán nhiều thứ sách hay, truyện mới.

SAIGON BAZAR

57 Rue Catinat Saigon

PHAN-QUAN

Máy nói hiệu « Perfectaphone » hát bằng kim hoặc ngọc-thạch. Tiếng rất rõ ràng giá thì 26 \$ 50, 42 \$ 50, 70 \$ 00.

Áo mưa hiệu « Pax » có nhung cao-su, màu xanh lá cây, không hề hút nước.

Giá 10 \$ 80 đồ mát (*Pyjamas*) trọn bộ bằng simili-tussor, giá 3 \$ 60 còn nhiều món hoá-vật giá rất hạ, kẽ không xiết

Ai viết thơ hỏi thăm giá cả, thì có trả lời liền.

MONUMENTA DYZERTI

*Vrais de 2000 be exemplaires
au nom de Mr. Monseigneur
de la Saigon*

